א אינטערוויו מיט א מערדער.

ב. י. גאלדשטיין.

(4טע פארטזעצונג).

אבער אויך צווישען זיי האב איך גראַדען געפונען: איינער איז בלויז א דיכטער געווען און ער האט מיר פון אלעמען זיך געהייסען היטען, דען אלעס וואס שעהן איז אין דער העכערער וועלט ווערט פון אנדערע בעשמוצט; דער אנדערער איז בלויז א קינסטלער געווען און ער האט געהאלטען אין איין פלעכטען קרענץ פאר דער מענשהייט און אליין האט ער זיך אין דערנער געוואלגערט; א דריטער האט מיט גרויסע אויגען צום הימעל מיר געהייסען קוקען און קיין בליק ניט ווארפען אויף דער זינדיגער ערד.

און איך האב פון די אלע גראַדען איינעם זיך בעשאפען. איך האב אין זיך דערפיהלט א מאכט, א שטארקע מאכט וואס קען וועלטען בויען און חרוב מאכען. איך האב פלוצים דערפיהלט ווי מיין שמאלע ברוסט ווערט ברייט, מיין קערפער זאגאר ווערט גלייך און שטארק, מיין הארץ, מיין מוח, מיינע אויגען, מיין גאנג, מיין גאנצער חומר האט זיך ווי אויפס׳ניי איבערגעבאָרען, איך האב געפיהלט ווי עפעס וואקסט אין מיר, ווי עפעס ברייטעט זיך אויס און ערהעבט זיך, איך האב דערפיהלט ווי מיין נשמה צוזאמען מיט מיין קערפער ווערען פון ס׳ניי ענטוויקעלט. איך בין א נייער מענש געווארען, א מענש וועלכער האט אליין פון שטיין, פון פעלזען אויסגעהאקט לוחות און מיט זיי זיך צו מיינע מיטמענשען געלאזט.

געדענקט האב איך אז מען וועט מיט ברייטע ארמס מיך עמפפאנגען, געמיינט האב איך אז זיי וועלען, ווי איך, דאנקבאר זיין און וועלען קושען דעם זוים פון מיין קלייד, פאר מיין אריינפיהרען זיי אין א שעהנער און א העכער וועלט. און ווען גערעדט האב איך צו זיי גוט און ווייך — האבען זיי אונטערגעשמייכעלט; בין איך נאכהער אויף די בערג אוועק, זיך אבגעזונדערט, אבער צו רייך בין איך געווען אז איך זאל ניט אבגעבען אביסעל צו די ארומיגע און דאן בין איך שוין געקומען מיט שטאלץ און צארן — האבען זיי מיך געהאסט; בין איך ווידער אוועק און געקומען צו זיי מיט קראפט און מאכט — האבען זיי מיך פערפאלגט.

איך האב דאן ווי משה, פאר זיי אין די אויגען מיינע לוחות צושמעטערט, אבער איך האב ווי משה געמוזט צוריק מאכען נייע לוחות און מיט זיי בין איך אוועק אויף אן איינגענעם וועג וואס איך האב זיך מיט אייגענע פינגער אויסגעגראבען, א וועג וועלכען איך האב מיט אייגענעם בלוט, מיט אייגענעם מארך געפלאסטערט; א וועג וואו יעדער שפאן איז געווייקט און פערפעסטיגט מיט מיין אייגענער נשמה און אויף דעם וועג האב איך זיך געלאזט בלויז צו די איינזאמע וואס לעכצען און בענקען נאך שעהנקייט, נאך ערהאבענקייט; צו מענשען וועמענס נשמות צאפלען זיך צו פיהלען די ליידען און דעם אנגסט פון א וועלט וואו עס זיינען ניטא קיין גראבע ברויט זארגען.

און צו זיי קום איך ווי ניטשע הייסט און איך זאג זיי: אייער גרעסטע האפנונג זאל זיין דער העכסטער געדאנק פון אייער לעבען און אייער העכסטען געדאנק פון לעבען זאלט איהר איבערלאזען צו מיר און דורך מיר זאל ער בעפעהלט און רעגירט ווערען.

און אזוי האב איך פערשטאנען און אזוי פערשטעה איך דעם אמת׳ן אויסלייזער. דאס וואס אלע אנדערע געבען מיט זייער פען, מיט זייער ווארט, דאס דארף איך געבען מיט זיך זעלבסט. אויב דו קענסט פון זיך ניט מאכען אזעלכען וואס זאל זיין אלעס אין איינעם, דאן זאלסטו נור שטרעבען צו דאס לעצטע: קום מיט שטורם, מיט דונער און מיט בליץ, קום ווי גאט אליין מיט א ווילדען ווינד און מיט דעם ,ביד חזקה אמלוך עליכם׳ און דאן וועסטו דערגרייכען צו דאס געטליכע און דאן וועסטו קענען בערוהיגען דאס אימער זוכענדע, דאס אימער לעכצענדע וואס אין דיר, דאן וועסטו קענען אויפטהאן מעהר ווי די גאנצע וועלט מיט ליטעראטור, מיזיק, קונסט, פילאזאפיע, דען דו וועסט מיט זיך אליין אריינברענגען אלעס ביינאנד!׳

ער האט אבגעווישט זיין שוויים וואס האט איהם ארויסגעזעצט אויף׳ן געזיכט און ניט ווארטענדיג א סעקונדע האט ער פארטגעזעצט:

,און ווען הימלען האבען זיך געשפאלטען און שטורם און דונער האט אנגעפילט די גאנצע וועלט און ווען רעגען און האגעל האט פערפלייצט די ערד, בין איך דאן געגאנגען מיט מיין געטליכען פייער און האב יעדען א פונק געגעבען, אין יעדער הויז וואוהין מיין פוס האט געטראטען האב איך ליכטיג געמאכט. אפטמאל האט מען פאר מיר זיך דערשראקען און די טהיר פערשפארט, בין איך מיט שטורם דורך די פענסטער אריין און האב דאס חושך־קייט פערטריבען און האב ערוועקט דאס הייליגע ליידען אין דעם מענשענס הארץ און האב געצונדען ביי איהם דאס ליכט פון הייליגער בענקעניש, דאס פייער פון הייליגען צער׳...

די עלקטרישע טונ־על בעלויכטענדע לעמפלעך האבען זיך ווי דורך א כישוף פון זיך זעלבסט אנגעצונדען אין טורמע

ער האט זיך פון ארט אבגעריסען און האסטיג ארומגעלאפען א ווילע און זיך נאכהער צוריק אומגעקעהרט צום ארט וואו איך בין געזעסען און פערצייכענט אין מיין טאשען בוך מיט מיין בליישטיפט.

ווען איך האב געענדיגט און אויפגעהויבען די אויגען צו איהם, האב איך זיך דערשראקען פאר זיינע מורא׳דיגע בליקען וואס ער האט געווארפען אויף מיר.

,וואס זייט איהר אזוי דערשראקען? — האט ער מיך א פרעג געטהאן און בעת מעשה געקוקט דורכשטעכענד — שרעקט זיך ניט, איך האב ניט ליעב שלעכטס צו טהאן א פליעג. זעהט איהר, צודריקען אינגאנצען איז נאך קיין געפאהר, פליעגען ברענגען במילא אצינד קיין גוטעס ניט. טרעפט אבער ווען איך פערגעס זיך און רייס אב בלויז איין פליעגעל, מאכט זי מיך מיט איהר זשומען נערוועז און משוגע... וואלסטו מיינען אז מיט איהר קריכען ווערט זי אן איהר שעהנקייט וואס זי האט ביים פליהען.

יענע זיינען אויך פליעגען געוועזן, אבער אט קומען מיר צו צו זיי.

איך האב אלזא, ווי געזאגט, זיך זעלבסט געפונען. מיין פערגאנגענהייט, מיינע קינדער יאהרען האב איך ביסלעכווייז פערגעסען און נור צייטענווייז ווען איך פלעג זיך דערמאהנען אן מיין ערציהונג, פלעג איך זיך אזוי אויסציהען מיט מיין גאנצער לענג. דאס מיר האט זיך געדוכט אז מיין קאפ גרייכט ביז די וואלקענס. איך האב פערגלייכט זיך אלס תלמיד און מיינע יעצטיגע תלמידים און דאן בין איך פאר זיך זעלבסט כורעים געפאלען. אלע מיינע תלמידים, האב איך געזעהן, טראגען אוועק פולע הויפענס, אלע זיינען צופריעדען, צופריעדען און זאט איבער זאט. אפטמאל, איך מוז עס מודה זיין, פלעגט א קנאה זיך אנצינדען אין מיין ברוסט. איך האב זיך דערמאהנט אן דער קייט פון ענוים וואס איך בין אויף מיין לעבענס וועג אויסגעשטאנען; איך האב זיך דערמאהנט ווי ערניעדריגט און ווי אפט בין איך מיט די פיס געטראטען געווען איידער מ׳האט מיר אויף איין טפת מגלה געווען: ווי מען האט מיין בלוט געצאפט פאר יעדע שעהנע זאך וואס מ׳האט מיר בעוויזען: ווי כ׳האב טהייער פאר אלעס בעצאהלט; מיט וואס פאר א כבוד, מורא און רעספעקט איך פלעג שטעהן פאר מיינע וועג ווייזער. מיינע תלמידים אבער האבען ניט נור דאס אלעס ניט געוואוסט און ניט געפיהלט, נור זאגאר קיין רפי האב איך ניט געוואלט זיין ביי זיי. פריינד, ברידער בין איך מיט מיינע אלע תלמידים געווען. מיינע איבערלעבונגען האב איך זיי זעלטען ווען ענטדעקט און האב זיי מיט פייערדיגער ליעבע צו זיך צוגעצויגען. און געביטען האב איך זיך מיט זיי, איך האב זיי גאלד שטראהלען געשענקט און זיי מיר האבען מיט פריינדשאפט און לאַסקעס געצאהלט. קיין חומר׳שעס, קיין נשמיות אבער האב ניט איך, ניט זיי אין זינען געהאט.

און דא איז דאס טראגישע געשעהן: איך האב פלוצים דערפיהלט ווי מיין מאגען הויבט אן מאהנען ביי מיר מזונות, איך האב מיך אין א שעהנעם פריה מארגען דערפיהלט הונגעריג, הונגעריג בין איך געווען, איהר הערט, הונגעריג!... און געזוכט האב איך אין אלע גאסען, געזוכט און געגנישטערט... און פערטראגען האבען מיך די פיס אין א בעקעריי, פון וואנען עס האט זיך געשלענגעלט א געשמאקער גערוך פון א פרישער בולקע...

מיט דראנג און שטורם בין איך צו זיי אריין און בעפוילען זיי אנצוזעטיגען מיך, אבער זיי האבען מיך אויסגעלאכט, איך האב זיי געוואלט א שטראהל פון מיין זונן אבגעבען, איך האב זיי געוואלט א בונט שפיזען פון מיין גאלדענער קרוין ארויסציהען, איך האב שוין אנגעבאטען די גאנצע קרוין, אבער זיי האבען פערלאנגט געלד.

און דאן האב איך זיך ווידער דערמאהנט אן מיין טאטענס שיפלאַד זון בין אוועק געלד זוכען.

איך האב פלוצים דערפיהלט ווי די ערד גליטשט זיך ארויס פון הינטער מיינע פיס, איך האב דערפיהלט ווי אימיצער וועמען א בייזע האנד האט פון א הויכען בארג אראב געשטויסען און ער קאטשעט זיך בארג אראב מיט די גרעסטע ענוים קשים, זוי יעדער בעוועגונג איז בעגלייטעט מיט טויטען שרעק און יעדער דרעה איז פול מיט נסיסה; איך האב געפיהלט ווי איך וואלט פלוצים פון העלער הויט א נאקעטער געבליבען שטעהן פאר א מענגע רוצחים וואס שמייסען מיין לייב מיט גיפטיגע, שפיציגע און ביז צו בלוט שטעכענדיגע דערנער.

די ערד אויף וועלכער איך האב מיט אזוי פול מוטה געשפאנט, די ערד וואו שעהנע בלומען האב איך ערצויגען מיט׳ן הויך פון מיין נשמה אלס טהוי און מיט׳ן בלוט פון מיין הארצען אלס רעגען — די ערד איז ניט געווארען אונטער מיר...

אין א ים פון בלאטע און קויט, אין א זומפ פון שמוץ בעצוינגען מיט א גרינגאלדענעם אבשייליך און אבעקעלדיגער הויט, האב איך זיך פלוצים דערזעהן. ארומגערינגעלט בין איך געווען מיט אייער גאסען מיזערניקייט, מיט דעם קליינליכקייט, זינד, שטומפפזיניגקייט, קליינקעפינקייט און ענגהערציגקייט, מיט וואס אייערע גאסען זיינען פערפלייצט.

מיין שעהנע וועלט האט זיך אויסגעלאשען, מיינע בלומען האבען געוויאנעט און געוועלקט און מיין נשמה האט געצעהרט און גע׳נוסס׳ט.

און ווי אמאל ביי מיין טאטען אין שיפלאד, אזוי האב איך יעצט מיט דערזועלבער שנעלקייט און פעהיגקייט זיך געווארפען מיט די הויפענס מיט שטויב, צווישען וועלכע עס האט ווי קערענדליך מאהן געבליטשעט גאלדענע פינטעלעך, וועלכע האבען מיר פינסטער געמאכט און אנדערע געלויכטען, — וועלכע האבען מיך געקרענקט און אנדערע געהיילט...

(פארטזעצונג פאלגט).

וואס איז די אורזאַכע פון קידני טראַבעל.

עס גיבען פיעל אורזאכען ווארום די אטאקע פון קידני טראבעל קומט: איבערעסען זיך, איבערטרינקען און שטארקע פערקיהלונג, די און אנדערע אורזאכען ברענגען פערשידענע קראנקהייטען, אזעלכע ווי קידני טראבעל, גאל שטיינער, גראוועל און לאמבעגא; נור עס מאכט ניט אויס וואס עס איז די אורזאכע פון די קראנקהייטען, עס איז יעצט דא א זיכערער הייל מיטעל וואס ווירקט שנעל און אונפערזוימט. דאס מיטעל איז

סענאָל

וואס איז שוין בעוואוסט צו דער מעדיצינישער פראפעסיע אין קאנאדא ווי אויך צו די טויזענדע וואס ליידען פון די אויבענאויסגערעכענטע קראנקהייטען. איין וויניפעגער ליידי וואס איז גוט בעקאנט, איז אויסגעהיילט געווארען פון גאל שטיינער דורך סענאל, נאך א ליידען פון 12 יאהר. זי איז אזוי דאנקבאר געווען דאס זי האט אונז געשיקט פיעלע מענשען צו היילען זיך פון עהנליכע קרענק. עס מאכט ניט אויס וואו איהר וואהנט, מיר קענען אייך ציינען נעמען און אדרעסען פון מענשען וואס וואהנען אין אייער געגענד וואס זיינען אויסגעהיילט געווארען דורך סעַנאל. מיר וועלען אייך געבען דעם נאמען פון דער איבענדערמאהנטער ליידי וואס האט געליטען אזא לאנגע צייט און וועלכע איז יעצט אינגאנצען או׳סגעהיילט.

סענאל איז געמאנופעקטשורט ביי די
Sanol Manufacturing Co. of Canada, Ltd.
977 Main Street, Winnipeg, Man.

צו קויפען ביי די הויפט דראגיסטען, אדער פון די מאנופעקטשורערס צו $1.50 פער באטעל. אגענטען: י. קעפמאן, 596 סעלקירק עוועניו, די נויארק דראג סטאר, 256 דאפרין עוועניו. סענאל איז זיכער ווירקזאם

גוט געלד קען מען פערדיענען ביים פערקויפען ריעל עסטייט

מיר צאהלען גוטען קאמישאן צו פעהיגע מענשען. זיך ווענדען צו

The GREAT ATHABASCA LAND CO.

קאר. מיין און דזשארוויס. (42

עס איז כדאי

אז איהר זאלט געדענקען 4 זאכען.

1) אז אטרובין בראדערס׳ סטאר איז אין 390 סעלקירק עווע.,
2) אז זייער טעלעפאן נומער איז סט. דזשאהן 1933,
3) אז אלעס וואס ביי זיי אין סטאר איז פריש, געזונד און צו דער מעסיגסטער פרייז,
4) אז זייער ליין דריי גודס, מענס פארנישינג און שוך ווארג איז אפ טו דייט.

זלמן זאסלאַווסקי׳ס בוטשער שאַפּ.

מיין בוטשער שאפ איז אין דעם זעלבען פלאץ וואו עס איז פריהער געווען די קאפעראטיווע בוטשער שאפ, קאר. דאפרין און ראבינסאן סט. דאס בעסטע פלייש פערקויף איך צו מעסיגע פרייזען. יעדער ווערט בעהאנדעלט אויף׳ן בעסטען אופן. אלע ארדערס דעליווערט.

זלמן זאסלאַווסקי.

37 פאוערס פהאן סט. דזשאהן 2190

פיי די יונייטעד היברו טשאַריטים.

זונטאג דעם 27סטען אקטאבער איז געזאמעלט געווארען דורך מר. י. ל עווי פאר די יונייטעד היברו טשאריטים:

משה גאדעל קרעמער על ב׳מ	$14.00
צבי יואל ראזענבלאט	2.00
בראנשטיין ע״י פאליאנאווסקי	
ונמסר להנ״ל	2.00
מר. טשערניאק, נדבה	90
צבי אייזענבערג	50
נדבה בסתר	35
נדבה בסתר	9
ס״ה	$19.84
אוועקגעגעבען אן ארדער ע״י	
הנ״ל	$ 5.00
געבליבען	$14.84

אלערליי לייכטער טליתים, ספרים א. ד. ג.

איז יעצט צו קריגען צו ביליגער פרייז

ביי

ברוך טשערניאַק

תפילין, רצועות און אלעס אין דער ליין קענט איהר בעקומען צו יעדער צייט.

B. Cherniack, 288 Dufferin av.

נייער ספרים געשעפט.

מר. קאוואלסאן, 560 סעלקירק,

האט ערעפענט א ניי געשעפט פון ספרים, טליתים, מחזורים און אלעס אנדערע פון דעם ליין. אלעס נור וואס געבראכט-ניי און פריש. פערקויפט צו מעסיגע פרייזען.

אין נעקסטען נומער.

„ווי אַזוי וויניפעג האָט זיך ענטוויקעלט"

פון סיטי מעיאר ר. ד. וואהו געשריבען פאר׳ן ,איד׳ וועט זיין נעדרוקט אין נעקסטען נומער.

„אַ גאַסט אויף אַ ווילע"

פון י. יאמפאלסקי

וועלכער פערווילט יעצט אין וויניפעג וועט ערשיינען אין נעקסטען נומער.

„דיא טראַגעדיע פון אַ קינסטלער"

פון אב. א. ראבאק

וועגען די גייסטיגע צרות וואס קינסטלער האבען אויסצושטעהן.

לייַדער

פון יצחק בלומענקראנץ

דער יונגער דיכטער אוים נויארק.

און אנדערע ארטיקלען און סקיצען.

WINNIPEG SAFE WORKS, Ltd.

איהר קריגט ביי אונז נייע און סעקאנד הענדיגע

סייפס פייער-קאַסעס און קעש רעדזשיסטערס

פרייזען מעסיגע. אויף לייכטע אויסצאהלונגען.

די בעסטע קוואליטי. קומט זיך איבערציינען.

50 Princess St. Winnipeg, Man.